

The Impact of Corporate Social Responsibility on the Cost of Debt And access to Debt Financing for Listed Companies On Tehran Stock Exchange

Mostafa Hashemi Tilenoie (Corresponding author)

Department of Management, East Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran,
Iran.

mostafahashemi82@gmail.com

Zeinab Dadashi

Department of Management, East Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran,
Iran.

Abstract

The increasing importance in corporate social responsibility and financing required by commercial companies to operate and participate in such issues led to the purpose of this study to investigate the impact of corporate social responsibility on the cost of debt and financing through debt. This study is based on the purpose, applied and in terms of data analysis in the field of descriptive studies. The statistical population of this study has been created for all companies listed in the Tehran Stock Exchange during the period 1390-1396, which, after doing restrictions in selecting companies, finally 108 companies were selected as a sample. SPSS and EVIEWS software were used to analyze the data. The results show that corporate social responsibility has a significant effect on the cost of debt and financing through debt. It was recommended that companies make appropriate investments related to the issues needed by the majority of the community and the public.

Keywords: Corporate Social Responsibility; Cost of Debt; Access to Debt Financing.

JEL Classification: G2, G3

تاریخ دریافت مقاله:

۱۴۰۰/۰۶/۲۰

تاریخ پذیرش مقاله:

۱۴۰۰/۱۰/۲۱

بررسی تاثیر مسئولیت اجتماعی شرکت بر هزینه بدهی و دسترسی به تامین مالی از طریق بدهی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

مصطفی هاشمی تیله نوئی (نویسنده مسئول)

گروه مدیریت، واحد تهران شرق، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

mostafahashemi82@gmail.com

زینب داداشی

گروه مدیریت، واحد تهران شرق، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

چکیده:

اهمیت روزافزون مسئولیت اجتماعی و تامین هزینه های مورد نیاز شرکت ها به منظور فعالیت و مشارکت در این قبیل موضوعات سبب گردید تا هدف از انجام این مطالعه بررسی اثرگذاری مسئولیت اجتماعی شرکتی بر هزینه بدهی و تامین مالی از طریق بدهی باشد. این مطالعه بر اساس هدف، کاربردی و از نظر نحوه تحلیل داده ها در حوزه مطالعات توصیفی از نوع علی قرار دارد. جامعه آماری این مطالعه را کلیه شرکت های پذیرفته شده در سازمان بورس اوراق بهادار تهران در بازه زمانی ۱۳۹۰-۱۳۹۶ تشکیل داده اند که با انجام محدودیت های برقرار شده در نهایت ۱۰۸ شرکت به عنوان نمونه ی مورد مطالعه تعیین گردیدند. به منظور تحلیل داده ها از نرم افزار SPSS و EViews استفاده گردید. نتایج به دست آمده نشان می دهد که مسئولیت اجتماعی تاثیر معناداری بر هزینه بدهی و تامین مالی از طریق بدهی داشته است. بر اساس توصیه می گردد تا شرکت ها سرمایه گذاری های مقتضی در ارتباط با موضوعات موردخواست اکثریت جامعه و مردم انجام دهند.

واژگان کلیدی: مسئولیت اجتماعی شرکتی؛ هزینه بدهی؛ دسترسی به تامین مالی از طریق بدهی

کد طبقه بندی موضوعی: G2, G3

۱. مقدمه:

پیشینه رشته حسابداری نشان می‌دهد که شرکت‌هایی که دقیق، به موقع و حاوی اطلاعات مفید را داشتند، مزایای بیشماری در بازار بدست می‌آورند، از جمله هزینه بدهی پائین‌تر (مازومدار و سنگوپتا، ۲۰۰۵؛ ورچیا، ۱۹۸۳). در بین همه اطلاعات غیر مالی، مسئولیت اجتماعی شرکت یقیناً به خاطر تقاضای افزایشی از طرف ذینفعان و تمایل کنونی برای مسئولیت اجتماعی شرکتی (آرویدسون، ۲۰۱۱)، جالب می‌باشد (دالیوال و همکاران، ۲۰۱۱). به‌طور خاص، هزینه سرمایه می‌تواند ریسک‌ها و مزایای مسئولیت اجتماعی شرکتی را منعکس نماید (وبر، ۲۰۰۸). افزایش شدت توجه و علاقه به موضوع مسئولیت‌پذیری اجتماعی سازمان موجب شده است حجم عظیمی از پژوهش‌ها با تأکید بر سطح کلان سازمانی به این موضوع پردازند (جیاوا، ۲۰۱۰). در گذشته، بحث‌های مربوط به مسئولیت اجتماعی و هزینه‌های اجرای آن، در اکثر سازمان‌ها به‌عنوان هزینه سرباری در نظر گرفته می‌شد که به جز زیان رساندن به منافع سهامداران هیچ سودی برای سازمان نداشت (داگیلینه، ۲۰۱۳).

مسئولیت اجتماعی، مجموعه وظایف و تعهداتی است که سازمان بایستی در جهت حفظ و مراقبت و کمک به جامعه‌ای که در آن فعالیت می‌کند، انجام دهد. عدم توجه به مسئولیت اجتماعی، اقداماتی را در سازمان طلب می‌کند که بعضاً غیراخلاقی است (ال قول و همکاران، ۲۰۱۱). این چنین فعالیت‌های غیراخلاقی باعث از بین رفتن ارزش‌های انسانی مثل: محبت، عدالت، دوستی، سخاوت و سایر جنبه‌های اخلاقی افراد می‌شود. مسئولیت اجتماعی شرکت منعکس‌کننده تلاش و سعی در استراتژی یک شرکت می‌باشد که برای سهام خلق ارزش می‌کند و یا برای جامعه در جهت احتیاجات و چالش‌های آن ارزش اقتصادی ایجاد می‌کند (پریور، ۲۰۰۸).

¹ . Jiao

² . Dagiliene

³ . Prior et al

امروزه مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکتی، از جمله مهم‌ترین دغدغه‌های بسیاری از جوامع بشمار می‌رود که تنها تعداد محدودی از شرکت‌ها با وجود شرایط بحران اقتصادی و رقابت‌های شدید بازار، خود را در برابر عملکردهای اجتماعی و ذینفعان خود مسئول می‌دانند (فرنز و پراکاش؛ ۲۰۱۳).

یکی از این حوزه‌های پیامدی، پیامدهای اقتصادی حاصل از مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها است. شرایط متلاطم و بی‌ثبات اقتصادی در فضای شکل‌گرفته امروز موجب گردیده تا پیامدهای اقتصادی از اولویت و اهمیت بالاتری برخوردار گردد (داچین؛ ۲۰۱۰) زیرا سازمان‌های فعال در صنایع گوناگون و با کاربری‌های مختلف به دنبال کسب نام و نشان مطلوب تجاری با برآوردن تعهدات به مشتریان، محیط و غیره می‌باشند که مسئولیت اجتماعی توانسته است این مهم را برآورده سازد. در نهایت بهبود شاخص‌های مسئولیت اجتماعی موجب می‌شود تا شاخص‌های اقتصادی سازمان‌ها (همچون ارزش سهام شرکت؛ هزینه سرمایه؛ نسبت کیوتوین؛ بازده سهام و ...) توسعه معناداری یابد که این شاخص‌ها تماما به عنوان پیامدهای اقتصادی مطرح می‌گردند (پارک؛ ۲۰۱۱).

یکی از شاخص‌های تشکیل‌دهنده‌ی پیامد اقتصادی شامل استقراض جهت تامین سرمایه موردنیاز در راستای اجرائی نمودن برنامه‌های عملیاتی خود و هزینه بدهی در میان شرکت‌های بورسی می‌باشد. واژه (سرمایه) در عبارت (هزینه متوسط سرمایه) در مفهوم عام کلمه مورد نظر است، این جا سرمایه هم شامل وجوه متعلق به صاحبان سهام (سرمایه در مفهوم خاص کلمه) و هم شامل کلیه انواع بدهی‌های بلند مدت است. اگر خواننده به این تفاوت توجه نکند، تلاش ما برای توضیح مساله بی‌حاصل است. برای محاسبه متوسط هزینه، باید بتوانیم هزینه هر دو جزء تشکیل دهنده وجوه مالی یعنی بدهی و حقوق صاحبان سهام شرکت را محاسبه کنیم. اینها اقلامی هستند که در سمت چپ ترازنامه می‌یابیم. افزایش خالص دارایی معمولاً با افزایش این اقلام همراه است (احمد و همکاران؛ ۲۰۰۸). سرمایه که عامل

¹ . Ferns and Prakash

² . Duchin

³ . Park

⁴ . Ahmed et al

مهمی در تولید است، همچون هر عامل دیگری هزینه دارد. هزینه هر جزیی از سرمایه ممکن است با سایر اجزا متفاوت باشد. مثلاً اگر شرکت بتواند به نرخ ۱۲ درصد وام بگیرد هزینه جزء بدهی در ساختار سرمایه برابر ۱۲ درصد است، در حالی که هزینه اجزای دیگر مثلاً سود تقسیم نشده میتواند بیشتر مثلاً ۱۵ درصد باشد. از این رو، در اینجا نحوه محاسبه هزینه‌های این اجزاء را مورد بررسی قرار می‌دهیم. نمادهایی که برای تشخیص و محاسبه این هزینه‌ها لازمند در زیر تعریف میشوند. هزینه سرمایه هر شرکت معمولاً به اهرم مالی بستگی دارد. هرچه نسبت اهرمی بالاتر باشد، هزینه بدهی بالاتر میرود. این رابطه را میتوان با استفاده از مدل‌های مختلف نشان داد. هر مدلی برای خود مفروضاتی دارد که به شرط صادق بودن آن مفروضات، اثبات می‌شود که هرچه نسبت بدهی در ساختار سرمایه بالا رود، هزینه آن یعنی نرخ بهره بدهی نیز افزایش می‌یابد (احمد و همکاران؛ ۲۰۰۸). به اتکای عقل سلیم و تجربه حرفه‌ای نیز میتوان پذیرفت که وام دهنده به اعتبار وام‌گیرنده توجه فراوان دارد و هرگاه دریابد که گیرنده وام تعهدات بسیار دارد و به اصطلاح زیر بار قرض سنگین است، چندان تمایلی به وام دهی نخواهد داشت و اگر هم وام بدهد، چون میداند که خطر بیشتری را پذیرفته است توقع بازده یا نرخ بالاتری را خواهد داشت. می‌دانیم که ارزش سهام شرکت که در پی به حداکثر رسانیدن آن هستیم به درآمد بعد از مالیات بستگی دارد. بهره یا سود ثابت و یا هر وجهی که به وام دهنده داده می‌شود، دارای منافع مالیاتی است. از این رو برای آنکه بتوان هزینه بدهی را با هزینه حقوق صاحبان بر پایه ای یکسان مقایسه کرد، باید مزیت مالیاتی بدهی را به حساب آورد (فرنز و پراکاش؛ ۲۰۱۳).

باید توجه کامل داشت که هزینه بدهی نرخ بهره روی بدهی‌های جدید است و ارتباطی با نرخ بهره وام‌های گذشته و بدهی‌ها ندارد که قبلاً گرفته شده است. در واقع، باید هزینه بدهی‌های جدید مورد محاسبه واقع شود. هدف آن است که هزینه سرمایه را در فرآیند تصمیم‌گیری بکار بندیم، تصمیم

¹ . Ahmed et al

² . Ferns and Prakash

بگیریم که وجوه برای سرمایه گذاری جدید گردآوری نکنیم یا نه؟ بدین منظور اینکه شرکت در گذشته به نرخ خوبی وام گرفته یا نه، ارتباطی به تصمیم امروز شرکت ندارد (کارسلو و ناجی، ۲۰۰۴).

با این تفاسیر در این مطالعه به دنبال یافتن پاسخی مناسب برای این سوال هستیم که "مسئولیت اجتماعی شرکتی چه تاثیری بر هزینه بدهی و تامین مالی از طریق بدهی در شرکت های پذیرفته شده در سازمان بورس اوراق بهادار دارد؟"

۲. پیشینه پژوهش

بیلباو و همکاران^۱ (۲۰۱۹) در پژوهش خود به بررسی یکپارچه سازی مسئولیت اجتماعی شرکت و عملکرد مالی پرداختند. آنها روش تحقیق تاپسیس هیبریدی را بر امتیازات تغییر شکل یافته هم برای ارزش گذاری مسئولیت اجتماعی شرکتی و هم برای نسبت های مالی ارائه دادند. تحقیق بر روی ۱۱۸ شرکتی انجام شد که پیشتر توسط آژانس های مسئولیت اجتماعی شرکتی ویگنو و کووالنس^۲ مورد ارزیابی قرار گرفته بودند. رابطه بین رنک های مختلف ویگنو و کووالنس و همچنین رنک هایی که در این پژوهش ساخته شده بود مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج آنها نشان می دهد که ویگنو و کووالنس اطلاعات متفاوتی را درباره رفتار مسئولیت اجتماعی شرکت ها فراهم می کنند.

هو (۲۰۱۹) رابطه بین مسئولیت اجتماعی شرکتی و عملکرد مالی شرکت را در تایوان مورد بررسی قرار دادند. آنها یافتند شرکت های با مسئولیت اجتماعی، عملکرد مالی بهتری را نسبت به شرکت هایی که به دنبال مسئولیت اجتماعی نیستند تجربه می کنند. در پژوهش آنها شاخص حجم جستجوی گوگل به عنوان یک نماینده برای قابلیت شهود شرکت استفاده شد و مشاهده شد که بر روی رابطه بین مسئولیت اجتماعی شرکت و عملکرد مالی شرکت تاثیر مثبت دارد. آنها صنایع را به دو قسمت الکترونیکی و غیر الکترونیکی تقسیم کردند و دریافتند که تاثیر شاخص حجم جستجوی

^۱ . Carcello and Nagy

^۱ . Bilbao, et al.,

^۲ . Vigeo and Covalence CSR agencies

گوگل بر رابطه بین مسئولیت اجتماعی شرکت و عملکرد مالی شرکت، در صنایع الکترونیکی بیشتر است. آنها همچنین یافتند که مالکیت مدیریتی، تاثیر مثبت و معناداری بر رابطه بین مسئولیت اجتماعی شرکتی و عملکرد مالی شرکت در صنایع غیر الکترونیکی دارد و در نهایت آنها دریافتند که رابطه بین مسئولیت اجتماعی شرکتی و عملکرد مالی شرکت در صنایع غیر الکترونیکی منفی می‌باشد وقتی که کسب و کار از نوع خانوادگی باشد.

کیم و همکاران (۲۰۱۸) در مقاله‌ای به بررسی اثرگذاری مسئولیت اجتماعی بر عملکرد مالی شرکت پرداختند. آنها تلاش کردند تا دیدگاه نگرشی نسبت به رابطه بین مسئولیت اجتماعی شرکتی (CSR) و عملکرد مالی شرکت را با استفاده از یک دیدگاه رقابتی در نظر بگیرند. آنها استدلال کردند که اقدام رقابتی به احتمال زیاد در رابطه فعالیت های CSR شرکت و عملکرد مالی شرکت نقش تعیین کننده‌ای دارد. آنها با استفاده از داده‌ها برای ۱۱۳ شرکت دولتی آمریکایی در صنعت نرم‌افزار بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۵، متوجه شدند که فعالیت‌های مسئولانه اجتماعی شرکت (CSR مثبت)، هنگامی که سطح رقابتی عملکردهای شرکت بالا است، عملکرد مالی شرکت را افزایش می‌دهد، در حالی که فعالیت های اجتماعی غیر مسئولانه (CSR منفی) بهبود عملکرد مالی شرکت هنگامی که سطح رقابتی عملکردهای شرکت پایین است را به دنبال دارد.

نیرش و سیلوا (۲۰۱۸) در مقاله‌ای بیان نمودند که عدم پیوند بین افشای مسئولیت اجتماعی شرکت و عملکرد مالی بحث جدی و یک معماست که با سازمان های تجاری مواجه می‌شود. این مطالعه تلاشی است برای پاسخ دادن به این سوال که آیا افشای مسئولیت اجتماعی با عملکرد مالی شرکت‌هایی که در بخش بانک، امور مالی و بیمه در سریلانکا مرتبط است. نمونه شامل تنها شرکت‌هایی هستند که بخش جداگانه‌ای را برای افشای فعالیت های مسئولیت اجتماعی شرکتی در گزارش‌های سالیانه خود می‌گذارند، زیرا عدم اطلاع از مسئولیت اجتماعی در گزارش‌های سالیانه، بر نتایج موثر خواهد بود. یافته‌های این تحقیق نشان داد که بین افشای مسئولیت اجتماعی و عملکرد مالی آینده بانک‌ها، شرکت‌های مالی و بیمه در سریلانکا ارتباط معناداری وجود دارد.

لا روسا و همکاران (۲۰۱۷) در مقاله‌ای به بررسی اثرگذاری مسئولیت اجتماعی شرکتی بر هزینه بدهی و تامین مالی از طریق بدهی شرکت‌های غیرمالی عضو اتحادیه اروپا در بازه زمانی ۸ ساله ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۲ پرداختند. انجام این مطالعه که با استفاده از داده‌های پانلی و رویکرد تحلیلی رگرسیونی انجام گرفت، نشان داد که مسئولیت اجتماعی اثرگذاری معناداری بر هزینه بدهی و تامین مالی از طریق بدهی داشته است. همچنین این مطالعه تاثیر معنادار مسئولیت اجتماعی شرکتی را در کاهش هزینه‌های بدهی مورد تاکید قرار داده است.

لینز و همکاران (۲۰۱۷) در مقاله‌ای به بررسی ارتباط میان سرمایه اجتماعی، اعتماد و عملکرد شرکت با در نظر گرفتن ارزش مسئولیت اجتماعی شرکتی طی بحران مالی ۲۰۰۸-۲۰۰۹ پرداختند. نتایج آنها نشان می‌دهد، طی بحران مالی ۲۰۰۸-۲۰۰۹، شرکت‌ها با سرمایه اجتماعی بالا (بوسیله کسئولیت اجتماعی شرکت اندازه گیری می‌شود) بازده سهام بین ۴ تا ۷ درصد بیشتر از شرکت‌ها با مسئولیت اجتماعی پائین داشتند. شرکت‌ها با مسئولیت اجتماعی بالا، همچنین سودآوری، رشد و فروش سرانه به ازای هر کارمند بیشتری را نسبت به شرکت‌ها با مسئولیت اجتماعی پائین تجربه کرده‌اند و تامین مالی از طریق بدهی برای شرکت‌های با مسئولیت اجتماعی بالا بیشتر بوده است. آنها پیشنهاد می‌دهند که اعتماد بین شرکت و ذینفعان و سرمایه‌گذاران از طریق هزینه کردن در فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی، زمانی که سطح عمومی اعتماد در شرکت‌ها و بازارها دچار شوک منفی می‌شود به مدد شرکت می‌آید.

وانگ و سرکیس (۲۰۱۷) در مقاله‌ای به بررسی تاثیر میانجی خروجی‌های مسئولیت اجتماعی شرکت، بر رابطه بین حاکمیت مسئولیت اجتماعی شرکتی و عملکرد مالی ۵۰۰ شرکت سبز در آمریکا بین سال‌های ۲۰۱۳-۲۰۰۹ پرداختند. نتایج آنها نشان می‌دهد که خروجی‌های مسئولیت اجتماعی شرکتی، نقش میانجی را بر رابطه بین حاکمیت مسئولیت اجتماعی شرکتی و عملکرد مالی ایفا می‌کند. نتایج آنها همچنین پیشنهاد می‌دهند که اگر شرکت‌ها به طور موفقیت‌آمیزی حاکمیت مسئولیت

^۱ . Rosa et al

اجتماعی شرکتی را برای ایجاد خروجی‌های مسئولیت اجتماعی خوب اجرا نمایند، بر عملکرد مالی شرکت موثر می‌باشد.

پلاتونوا و همکاران (۲۰۱۶) در مقاله‌ای به بررسی ارتباط میان مسئولیت اجتماعی شرکتی و عملکرد مالی بانک‌های اسلامی منطقه شورای همکاری خلیج فارس طی سال‌های ۲۰۱۴-۲۰۰۰، و با تولید داده‌های مربوط به مسئولیت اجتماعی شرکتی از طریق تجزیه و تحلیل افشا در گزارشات سالیانه بانک‌های مورد پژوهش پرداختند. یافته‌های آنها نشان می‌دهد که بین افشای مسئولیت اجتماعی شرکتی و عملکرد مالی بانک‌های اسلامی در کشورهای شورای همکاری خلیج فارس رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. آنها نتایج را چنین تفسیر کردند که رابطه مثبت بین افشای مسئولیت اجتماعی شرکتی و عملکرد مالی آینده بانک‌های اسلامی به طور بالقوه نشان می‌دهد که فعالیت‌های فعلی مسئولیت اجتماعی شرکتی که بانک‌های اسلامی در شورای همکاری خلیج فارس انجام می‌دهند، می‌تواند تاثیر بلند مدتی بر عملکرد مالی آنها داشته باشند.

سعیدی و همکاران (۲۰۱۵) در مقاله‌ای به بررسی ارتباط میان مسئولیت اجتماعی شرکتی و عملکرد مالی شرکت با در نظر گرفتن نقش میانجی مزیت رقابتی، شهرت و رضایت مشتری با استفاده از داده‌های ۲۰۵ شرکت تولیدی ایران پرداختند. یافته‌های آنها نشان می‌دهد که تنها شهرت و مزیت رقابتی نقش میانجی را بر رابطه بین مسئولیت اجتماعی شرکتی و عملکرد شرکت ایفا می‌کند. آنها پیشنهاد می‌دهند که مسئولیت اجتماعی شرکتی نقش غیر مستقیم در ارتقای عملکرد مالی شرکت از طریق افزایش شهرت و مزیت رقابتی در حین بهبود سطح رضایتمندی مشتریان دارد.

کیم و همکاران (۲۰۱۴) در مطالعه‌ای به بررسی این پرداختند که آیا مسئولیت اجتماعی شرکتی می‌تواند ریسک سقوط سهام را کاهش دهد. آنها با منطبق اینکه اگر شرکت‌های با مسئولیت اجتماعی متعهد به یک استاندارد بالایی از شفافیت باشند و اخبار بد را انباشته نکنند، خواهند توانست ریسک

¹ . Kim and et al

سقوط سهام را کاهش دهند. به هر حال اگر مدیران در فعالیتهای مسئولیت اجتماعی وارد شوند تا بتوانند اخبار بد را پوشش دهند و موشکافی سهامداران را منحرف کنند، مسئولیت اجتماعی شرکتی همراه با ریسک بالاتر سقوط سهام خواهد بود. یافته‌های آنها نشان می‌دهد که عملکرد مسئولیت اجتماعی شرکتی با کنترل سایر متغیرهای تاثیرگذار بر ریسک سقوط سهام، رابطه معکوسی با ریسک سقوط قیمت سهام در آینده دارد. آنها تصریح کردند که تاثیر کاهشی مسئولیت اجتماعی شرکتی بر ریسک سقوط قیمت سهام وقتی که حاکمیت شرکتی ضعیف و درصد مالکیت نهادی پائین تر باشد، چشمگیرتر است.

نیک کار و یوسفی (۱۳۹۸) در مطالعه خود به بررسی تاثیر شاخص‌های کمی عملکرد مسئولیت اجتماعی شرکت بر نوسانات عملکرد مالی و اقتصادی در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. ۱۰۵ شرکت بین سال‌های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۵ با روش رگرسیون پانلی و با رویکرد اثرات ثابت مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج آنها نشان داد که نسبت تعداد کارکنان به کل دارایی‌ها و نسبت مالیات به کل دارایی‌ها به عنوان شاخص‌های ارائه مسئولیت اجتماعی شرکت، سبب کاهش نوسانات عملکرد مالی و اقتصادی شرکت می‌شوند. از سوی دیگر، نتایج آنها مویده آن است که نسبت دارایی‌های ثابت به کل دارایی‌های شرکت، نسبت هزینه تحقیق، توسعه و تبلیغات به فروش و توانایی حاکمیت شرکتی به عنوان شاخص‌های ارائه مسئولیت اجتماعی شرکت، تأثیر غیر معناداری بر نوسانات عملکرد مالی و اقتصادی شرکت دارد.

جامعی و نجفی (۱۳۹۸) در مطالعه خود به بررسی رابطه بین مسئولیت اجتماعی شرکت و حق‌الزحمه حسابرسی از بین ۸۴ شرکت پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران بین سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶ پرداختند. یافته‌های پژوهش آنها نشان می‌دهد که بین افشای مسئولیت اجتماعی شرکت و حق‌الزحمه حسابرسی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. هم‌چنین نتایج آنها نشان داد که مالکیت دولتی تأثیر منفی و معناداری بر رابطه بین افشای مسئولیت اجتماعی و حق‌الزحمه حسابرسی دارد.

هاشمی تیله نوئی و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهشی به بررسی تاثیر مسئولیت اجتماعی شرکت بر کارایی سرمایه گذاری ۱۰۵ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بین سالهای ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۵ پرداختند. اهداف پژوهش آنها تعیین تاثیر نسبت تعداد کارکنان به کل دارایی های شرکت بر کارایی سرمایه گذاری شرکت، بررسی اثر نسبت هزینه تحقیق، توسعه و تبلیغات به فروش بر کارایی سرمایه گذاری شرکت، شناسایی تاثیر نسبت دارایی های ثابت به کل دارایی ها بر کارایی سرمایه گذاری شرکت، تعیین تاثیر توانایی حاکمیت شرکتی بر کارایی سرمایه گذاری شرکت و در نهایت بررسی تاثیر نسبت مالیات به کل دارایی های شرکت بر کارایی سرمایه گذاری شرکت بوده است. یافته های آنها نشان می دهد معیارهای نسبت تعداد کارکنان به کل دارایی، نسبت تحقیق و توسعه به فروش و نسبت مالیات به کل دارایی ها تاثیر مثبت و معناداری بر کارایی سرمایه گذاری شرکت دارند. افزون بر این، نتایج آنها نشان داد معیارهای نسبت دارایی های ثابت به کل دارایی ها و شاخص راهبری شرکتی تاثیر معناداری بر کارایی سرمایه گذاری ندارد.

مرادی و همکاران (۱۳۹۷) به بررسی رابطه بین مسئولیت اجتماعی شرکتی، هزینه نمایندگی با حساسیت سرمایه گذاری به وجه نقد ۱۲۰ شرکت در بورس اوراق بهادار تهران طی سالهای ۱۳۸۹ الی ۱۳۹۵ با روش رگرسیون حداقل مربعات تعمیم یافته با رویکرد داده های تلفیقی پرداختند. نتایج پژوهش آنها نشان می دهد بین مسئولیت اجتماعی و حساسیت سرمایه گذاری به وجه نقد رابطه منفی و معنی داری وجود دارد. به عبارت دیگر شرکت ها با عملکرد مسئولیت اجتماعی شرکتی بهتر، حساسیت سرمایه گذاری به وجه نقد کمتری دارند. همچنین نتایج آنها حاکی از آن است که هزینه های نمایندگی شرکت ها باعث افزایش حساسیت وجه نقد می شود و این افزایش، اثر منفی مسئولیت اجتماعی شرکتی بر حساسیت سرمایه گذاری به وجه نقد را تعدیل می کند.

فروغی و همکاران (۱۳۹۷) تاثیر مسئولیت اجتماعی شرکت را بر نگهداشت وجه نقد از طریق اثر همزمان شاخص های ریسک نظام مند، ریسک غیر نظام مند و حاکمیت شرکتی مورد بررسی قرار دادند. نمونه آنها شامل ۹۱ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بین سالهای ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۴

بوده است. نتایج پژوهش آنها نشان می‌دهد مسئولیت اجتماعی از طریق ریسک غیرنظام‌مند بر نگهداشت وجه نقد تأثیر معنادار و مثبتی دارد. همچنین، مسئولیت اجتماعی از طریق ریسک نظام‌مند بر نگهداشت وجه نقد تأثیر معنادار و منفی دارد. و در نهایت نتایج آنها نشان داد مسئولیت اجتماعی از طریق حاکمیت شرکتی بر نگهداشت وجه نقد تأثیر معنادار و مثبتی دارد.

نوربخش و همکاران (۱۳۹۶) در مطالعه‌ای به ارتباط میان مسئولیت اجتماعی و نگهداشت وجه نقد پرداختند. برای آزمون فرضیات پژوهش از بین شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران نمونه‌ای به تعداد ۱۰۴ شرکت با استفاده از روش حذف سیستماتیک انتخاب شد، و اطلاعات این شرکتها برای ۵ سال مالی منتهی به سال ۱۳۹۴ گردآوری گردید. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که شرکت‌هایی که در مسئولیت اجتماعی فعالیت قویتری دارند، وجه نقد کمتری در شرکت نگهداری می‌کنند. همچنین شرکتهای دارای ریسک غیرسیستماتیک بالا گرایش به نگهداری وجه نقدی بیشتری دارند. همچنین متغیر ریسک غیر سیستماتیک بر ارتباط بین مسئولیت اجتماعی و سطح نگهداشت وجه نقد تأثیر معناداری داشته است به طوری که ریسک غیر سیستماتیک قدرت تأثیرگذاری مسئولیت اجتماعی بر سطح نگهداری وجه نقد را کاهش داده است اما سایر متغیرها تأثیر معناداری بر این ارتباط نداشتند.

محفوظی و همکاران (۱۳۹۶) مطالعه‌ای را تحت عنوان بررسی تأثیر مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها بر حساسیت سرمایه‌گذاری به جریان نقدی به انجام رساندند. آنها در مطالعه‌شان داده‌های ۷۲ شرکت عضو بورس اوراق بهادار تهران را طی سال‌های ۱۳۸۶ الی ۱۳۹۲ مورد تجزیه و تحلیل قرار دادند. یافته‌های آنها نشان می‌دهد بین متغیر مسئولیت اجتماعی شرکت و حساسیت سرمایه‌گذاری به جریانانات نقدی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد.

۳. روش پژوهش:

مطالعه حاضر بر اساس هدف، کاربردی می‌باشد، زیرا نتایج حاصل از انجام پژوهش می‌تواند مورد استفاده سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیرندگان شرکت‌ها در راستای کسب اهداف تعیین‌شده قرار گیرد. همچنین این پژوهش از نظر نحوه جمع‌آوری داده‌ها به دلیل اینکه به دنبال بررسی ارتباط میان متغیرها می‌باشیم، در حوزه مطالعات توصیفی از نوع علی قرار دارد. همچنین بر اساس رویکرد مورد استفاده در تحلیل داده‌ها، مطالعه پیش‌رو در حوزه مطالعات کمی قرار دارد زیرا در تحلیل مدل پژوهش از داده‌های آماری موجود در سازمان بورس اوراق بهادار استفاده می‌شود.

۳,۱. جامعه آماری و نمونه‌گیری:

جامعه آماری مطالعه حاضر را کلیه‌ی شرکت‌های پذیرفته‌شده در سازمان بورس اوراق بهادار طی دوره‌ی زمانی ۱۳۹۰ الی ۱۳۹۶ تشکیل داده‌اند. داده‌های مورد نیاز پژوهش به صورت سالانه با استفاده از روش غربالگری (حذفی) انتخاب می‌گردند.

نگاره (۱) فرآیند غربالگری جامعه آماری پژوهش

تعداد شرکت‌ها	فرآیند گردآوری داده‌ها
۳۳۵	کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس که قبل از سال ۹۰ در بورس پذیرفته شده و تا پایان سال ۹۶ در بورس تداوم فعالیت داشته باشند.
(۶۳)	کسر می‌شود: بانک‌ها و موسسات مالی، شرکت‌های سرمایه‌گذاری، هلدینگ‌ها و سایر واسطه‌های مالی
(۱۳۳)	کسر می‌شود: شرکت‌ها با پایان سال مالی به غیر از ۲۹ اسفند
(۴)	کسر می‌شود: شرکت‌هایی که در طول دوره تحقیق تغییر سال مالی یا تغییر فعالیت داشته باشند
(۱۵)	کسر می‌شود: شرکت‌هایی که نماد آنها بیش از ۳ ماه

	در بورس متوقف شده باشد.
(۱۲)	کسر می شود؛ شرکت ها با داده های مالی ناقص در مورد متغیرهای پژوهش
۱۰۸	تعداد شرکت ها در تجزیه و تحلیل نهایی

در مجموع تعداد ۱۰۸ شرکت جهت انجام تجزیه و تحلیل های آماری مورد استفاده قرار می گیرند.

۳,۲. فرضیه های پژوهش

فرضیه اول: مسئولیت اجتماعی شرکت تاثیر معناداری بر هزینه بدهی در شرکت های پذیرفته شده در

سازمان بورس اوراق بهادار تهران دارد

فرضیه دوم: مسئولیت اجتماعی شرکت تاثیر معناداری بر تامین مالی از طریق بدهی در شرکت های

پذیرفته شده در سازمان بورس اوراق بهادار تهران دارد.

۳,۳. الگوی رگرسیونی پژوهش

$$\begin{aligned}
 Cost\ of\ Debt_{i,t} = & \beta_0 + \beta_1 CSR_{it} + \beta_2 Size_{it} + \beta_3 LEV_{it} \\
 & + \beta_4 Tobin'sQ_{it} + \beta_5 Liq_{it} + \beta_6 AssetG_{it} \\
 & + \beta_7 Tangibility_{it} + \beta_8 Performance_{it} \\
 & + \beta_9 IntCoverage_{it} + \beta_{10} CashFlow_{it} \\
 & + \beta_{11} Beta_{it} + \beta_{12} GDPcapita_{it} \\
 & + \beta_{13} MrktCap_{it} + \varepsilon_{it}
 \end{aligned}$$

الگوی (۱)

$$\begin{aligned}
 Access\ to\ Debt\ Financing_{it} \\
 = & \beta_0 + \beta_1 CSR_{it} + \beta_2 Size_{it} + \beta_3 LEV_{it} \\
 & + \beta_4 Tobin'sQ_{it} + \beta_5 Liq_{it} + \beta_6 AssetG_{it} \\
 & + \beta_7 Tangibility_{it} + \beta_8 Performance_{it} \\
 & + \beta_9 IntCoverage_{it} + \beta_{10} CashFlow_{it} \\
 & + \beta_{11} Beta_{it} + \beta_{12} GDPcapita_{it} \\
 & + \beta_{13} MrktCap_{it} + \varepsilon_{it}
 \end{aligned}$$

الگوی (۲)

الگوی رگرسیونی این پژوهش از لاروسا و همکاران (۲۰۱۷) اقتباس شده است

۳,۴. متغیرهای پژوهش

در این بخش کلیه‌ی متغیرهای وابسته، مستقل و کنترل مورد بررسی در مطالعه حاضر به همراه نحوه سنجش در جدول زیر ارائه می‌گردد.

نگاره (۲) متغیرهای پژوهش

نقش	متغیر	نماد	سنجش
وابسته	هزینه بدهی	Cost of Debt	نسبت مبلغ هزینه بهره پرداختی تقسیم بر مبلغ اقساط پرداختی
	تامین مالی از طریق بدهی	Access to Debt Financing	اهرم مالی شرکت منهای میانه اهرم صنعت
مستقل	مسئولیت اجتماعی شرکتی	CSR	مدل KLD
کنترل	اندازه	Size	لگاریتم دارایی‌های نقدی شرکت
	اهرم مالی	LEV	نسبت بدهی به دارایی
	کیوتوبین	Tobin'Sq	جمع کل بدهی به ارزش دفتری و کل سهام به ارزش بازار بر کل دارایی به ارزش دفتری
	نقدینگی	Liq	دارایی‌های جاری تقسیم بر بدهی‌های جاری
	رشد دارایی	AssetG	دارایی در سال t منهای دارایی در سال t-1 تقسیم بر دارایی در سال t-1
	نسبت دارایی‌های مشهود به کل دارایی	Tangibility	میزان دارایی‌های مشهود تقسیم بر کل دارایی‌های شرکت در سال مالی مشخص
	عملکرد	Performance	نسب سود قبل از ارقام غیرمترقبه تقسیم بر فروش سالیانه شرکت
	نسب پوشش بهره	IntCoverage	سود قبل از ارقام غیرمترقبه + بهره پرداختی تقسیم بر بهره پرداختی

جریان نقدی عملیاتی تقسیم بر کل دارایی شرکت	CashFlow	جریان نقدی عملیاتی
ریسک سیستماتیک	Beta	بتا
سراجه سالیانه تولید ناخالص ملی	GDPcapita	سراجه سالیانه تولید ناخالص ملی
تعداد سهام هر شرکت ضربدر ارزش بازار هر سهم شرکت تقسیم بر تولید ناخالص ملی	MarktCap	ارزش بازار سرمایه

همانطور که در مدل ارائه شده بالا مشاهده می‌گردد، در این پژوهش، هزینه بدهی و تامین مالی از طریق بدهی به عنوان متغیر وابسته و مسئولیت اجتماعی شرکتی که جزئیات آن در جدول بالا ارائه گردید، به عنوان متغیر مستقل به همراه متغیرهای کنترل در راستای بررسی فرضیه‌های پژوهش مورد ارزیابی و تحلیل قرار می‌گیرند.

۴. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها:

تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش حاضر در دو سطح توصیفی و استنباطی انجام خواهد گرفت. در سطح توصیفی، میانگین، میانه، انحراف معیار و کمینه و بیشینه هر یک از متغیرهای پژوهش به تفکیک مورد ارزیابی و ارائه خواهد شد. در سطح استنباطی نیز ابتدا همبستگی متغیرهای مورد بررسی در این مطالعه ارزیابی خواهد گردید. سپس جهت انجام تحلیل نهائی مدل پژوهش، پایایی یا ایستایی متغیرهای مورد بررسی با استفاده از واحد از نوع لوین و همکاران (۲۰۰۲) ارزیابی خواهد شد. همچنین جهت بررسی فرضیه‌های تدوین شده از الگوی رگرسیونی حداقل مربعات معمولی به روش اثرات تصادفی به شرط پایایی مناسب متغیرها به کمک آماره‌های F و دوربین - واتسون انجام خواهد گرفت.

¹ . Levin et al

۴,۱. آمار توصیفی

خلاصه وضعیت آمار توصیفی مربوط به متغیرهای مدل پس از غربالگری و حذف داده‌های پرت

نگاره (۳) آمار توصیفی متغیرهای پژوهش						
متغیر	تعداد	میانگین	میان	انحراف معیار	ضریب چولگی	ضریب کسیدگی
هزینه بدهی	۷۵۶	۰/۰۵۱	۰/۰۴۹	۰/۰۲۳	۵/۸۱۳	۲/۲۵۱
تامین مالی از طریق بدهی	۷۵۶	۰/۰۰۶	۰/۱۰۱	۰/۰۰۱	۶/۵۱۰	۵/۵۴۳
مسئولیت اجتماعی شرکتی	۷۵۶	۰/۴۰۹	۰/۳۹۶	۰/۳۶۵	۶/۴۰۶	۵/۸۴۷
اندازه	۷۵۶	۱۵/۶۲۵	۱/۲۰۱	۱۵/۴۶۵	۴/۰۲۴	۱/۹۴۸
اهرم مالی	۷۵۶	۰/۳۰۱	۰/۱۸۹	۰/۲۱۰	۴/۴۱۱	۳/۸۹۵
کیوتوین	۷۵۶	۱/۰۳	۰/۵۱۲	۰/۸۳۲	۴/۲۳۷	۴/۰۸۳
نقدینگی	۷۵۶	۱/۰۱	۰/۴۹۹	۰/۹۶۵	۶/۲۳۷	۳/۰۹۳
رشد دارائی	۷۵۶	۰/۰۴۲	۰/۰۳۰	۰/۱۶۹	۵/۷۶۴	۴/۱۷۵
نسبت دارائی‌های مشهود به کل دارائی	۷۵۶	۰/۲۱۱	۰/۱۷۸	۰/۱۹۹	۷/۳۶۳	۴/۸۹۴
عملکرد	۷۵۶	۰/۰۶۸	۰/۰۷۹	۰/۰۵۹	۷/۵۷۲	۷/۱۰۵
نست پوشش بهره	۷۵۶	۵/۱۶۲	۷/۳۰۲	۳/۰۹۸	۵/۹۵۷	۵/۴۹۷
جریان نقدی عملیاتی	۷۵۶	۰/۰۹۹	۰/۰۵۲	۰/۰۸۹	۴/۱۱۴	۹/۴۶۳
بتا	۷۵۶	۰/۹۸۴	۰/۳۶۶	۰/۹۶۵	-۲/۶۱۵	۳/۳۹۳
سرنانه سالیانه تولید ناخالص ملی	۷۵۶	۸/۶۱۸	۰/۳۶۵	۸/۲۴۵	۳/۳۵۶	۳/۴۹۵

به کمک نرم افزار Spss 23 در جدول ۴-۱ ارائه شده است.

نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌های تحقیق

نگاره (۴) نتایج آزمون فرضیه اول پژوهش

متغیر وابسته: هزینه بدهی				
$Cost\ of\ Debt_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 CSR_{i,t} + \beta_2 Size_{i,t} + \beta_3 LEV_{i,t} + \beta_4 Q_{i,t} + \beta_5 Liq_{i,t} + \beta_6 AssetG_{i,t} + \beta_7$ $Tangibility_{i,t} + \beta_8 Performance_{i,t} + \beta_9 IntCoverage_{i,t} + \beta_{10} CashFlow_{i,t} + \beta_{11} Beta_{i,t} + \beta_{12}$ $GDPcapita_{i,t} + \beta_{13} MrktCap_{i,t} + \epsilon_{i,t}$				
متغیر	ضریب	انحراف استاندارد	t آماره	p-value
ثابت	۰/۳۹۸	۰/۰۱۱	۵/۱۶۲	۰/۰۰۰
مسئولیت اجتماعی	۰/۴۲۳	۰/۰۲۲	۶/۲۸۹	۰/۰۰۰
اندازه	۰/۲۱۷	۰/۰۵۸	۳/۰۲۹	۰/۰۰۲
رشد دارایی	۰/۲۷۷	۰/۰۷۰	۳/۹۰۹	۰/۰۰۰
بتا	۰/۳۳۱	۰/۱۹۲	۴/۱۶۴	۰/۰۰۰
نسبت دارایی‌های مشهود به کل دارایی	۰/۲۵۵	۰/۰۶۹	۳/۶۹۸	۰/۰۰۰
عملکرد	۰/۴۶۷	۰/۱۴۷	۶/۹۸۲	۰/۰۰۰
جریان نقدی عملیاتی	۰/۲۴۰	۰/۲۹۴	۳/۶۳۰	۰/۰۰۰
سرنانه سالیانه تولید ناخالص ملی	۰/۵۴۲	۰/۱۰۰	۷/۴۱۷	۰/۰۰۰
نسبت پوشش بهره	۰/۴۱۶	۰/۰۶۷	۶/۲۴۷	۰/۰۰۰
اهرم مالی	۰/۶۵۹	۰/۰۵۱	۸/۸۶۲	۰/۰۰۰
ارزش بازار سرمایه	۰/۱۲۸	۰/۰۵۵	۲/۳۲۸	۰/۰۲۰
نقدینگی	۰/۲۲۱	۰/۴۷۷	۳/۱۹۰	۰/۰۰۱
کیو توبین	۰/۱۹۶	۰/۰۷۸	۰/۱۶۸	۰/۸۶۴
	ضریب تعیین			
	ضریب تعیین تعدیل شده			
	F آماره			
	P-Value			
	آماره دوربین واتسون			

با استناد به ضرایب t و سطح $prob$ حاصل شده در جدول بالا می‌توان بیان نمود که مسئولیت اجتماعی شرکت اثر معناداری بر هزینه بدهی دارد.

نگاره (۵) نتایج آزمون فرضیه دوم پژوهش

متغیر وابسته: تامین مالی از طریق بدهی				
Access to Debt Financing _{i,t} = $\beta_0 + \beta_1 CSR_{i,t} + \beta_2 Size_{i,t} + \beta_3 LEV_{i,t} + \beta_4 Q_{i,t} + \beta_5 Liq_{i,t} + \beta_6 AssetG_{i,t} + \beta_7 Tangibility_{i,t} + \beta_8 Performance_{i,t} + \beta_9 IntCoverage_{i,t} + \beta_{10} CashFlow_{i,t} + \beta_{11} Beta_{i,t} + \beta_{12} GDPcapita_{i,t} + \beta_{13} MrktCap_{i,t} + \epsilon_{i,t}$				
p-value	آماره t	انحراف استاندارد	ضریب	متغیر
۰/۰۱۰	۱/۰۱۵	۰/۰۰۱	۰/۲۳۲	ثابت
۰/۰۰۰	۱۱/۷۷۰	۰/۰۰۵	۰/۵۰۴	مسئولیت اجتماعی
۰/۰۰۲	۵/۶۲۸	۰/۰۱۳	۰/۳۰۰	اندازه
۰/۰۰۰	۷/۵۸۰	۰/۰۱۶	۰/۴۰۹	رشد دارائی
۰/۰۰۰	۱۸/۶۱۵	۰/۰۴۵	۰/۷۴۹	بتا
۰/۰۰۳	۳/۳۹۶	۰/۰۶۹	۰/۲۶۵	نسبت دارائی به کل دارائی
۰/۰۰۰	۶/۹۸۲	۰/۱۴۷	۰/۳۲۷	عملکرد
۰/۰۰۲	۴/۹۵۹	۰/۰۶۹	۰/۲۹۶	جریان نقدی عملیاتی
۰/۰۰۰	۳۴/۶۲۸	۰/۰۲۳	۰/۸۲۵	سرنانه سالیانه تولید ناخالص ملی
۰/۰۰۲	۴/۲۹۳	۰/۰۱۶	۰/۴۳۰	نسبت پوشش بهره
۰/۰۱۷	۲/۳۸۹	۰/۰۱۲	۰/۲۱۹	اهرم مالی
۰/۰۰۰	۵/۲۴۶	۰/۰۱۳	۰/۳۱۰	ارزش بازار سرمایه
۰/۰۹۱	۱/۶۹۵	۰/۱۱۳	۰/۱۹۱	نقدینگی
۰/۳۳۰	۰/۹۷۴	۰/۱۰۳	۰/۰۷۸	کیوتوبین
۰/۷۷۵	ضریب تعیین			
۰/۶۵۴	ضریب تعیین تعدیل شده			
۱۲/۴۱۳	آماره F			
۰/۰۰۰	P-Value			
۱/۱۴۸	آماره دوربین واتسون			

با استناد به ضرایب t و سطح $prob$ حاصل شده در جدول بالا می‌توان بیان نمود که مسئولیت اجتماعی اثرگذاری معناداری بر تامین مالی از طریق بدهی دارد.

با انجام تحلیل‌های آماری در این بخش از پژوهش به این نتیجه دست یافته شد که مسئولیت اجتماعی اثرگذاری معناداری بر هزینه بدهی و تامین مالی از طریق بدهی در میان شرکت‌های موردبررسی دارد. این نتیجه‌گیری بر مبنای سطح معنی داری که کمتر از ۰/۰۵، و مقدار آماره T که بیشتر از ۱/۹۶ حاصل شده، قابل بیان و پذیرش می‌باشد.

۵. بحث و نتیجه‌گیری:

نتیجه بررسی فرضیه اول نشان می‌دهد که مسئولیت اجتماعی تاثیر معناداری بر هزینه بدهی در شرکت‌های پذیرفته‌شده در سازمان بورس اوراق بهادار تهران داشته است. افزایش توجه و تمرکز بر مسائل مرتبط با مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها نشان داده است که هر شرکتی برای بهبود جایگاه خود در میان مردم و ارتقاء اعتبار و جلوه بیرونی نیازمند است تا علاوه بر پرداختن به مسائل و موضوعات جاری خود، به مسائلی که در کانون توجه عامه مردم قرار دارد نیز بپردازد تا هم وظایف انسانی خود را به جای آورده و هم اینکه باعث بیشتر شناخته شدن برند خود گردد. در این راستا و به منظور پرداختن به مسائل اجتماعی نیاز است تا هزینه‌هایی پرداخت شود. این هزینه‌ها یا از منابع داخلی و یا از منابع خارجی تامین می‌شوند که در هر دو حالت باعث ایجاد هزینه‌هایی برای شرکت می‌شوند که در ترازنامه مالی درج گردیده و در صورت‌های مالی ارائه می‌شود. بنابراین پرداختن به مسائل اجتماعی هزینه‌های بدهی شرکت‌ها را تحت تاثیر قرار می‌دهد. نتیجه به دست آمده در این مطالعه، یافته‌های حاصل از انجام مطالعات توسط نیرش و سیلوا (۲۰۱۸)، روسا و همکاران (۲۰۱۷)، نوربخش و همکاران (۱۳۹۶) را مورد تایید قرار می‌دهد.

^۱ . Rosa et al

نتیجه بررسی فرضیه دوم نشان می‌دهد که مسئولیت اجتماعی تاثیر معناداری بر تامین مالی از طریق بدهی در شرکت‌های پذیرفته شده در سازمان بورس اوراق بهادار تهران داشته است. همانگونه که در فرضیه قبلی اشاره گردید، شرکت‌ها به منظور تامین منابع مالی خود به سایر موسسات و سرمایه گذاران وابسته‌اند. هر شرکتی که به اصول و ارزش‌های اجتماعی رایج پایبند باشد، در تلاش است تا به منظور شرکت در حل مسائل اجتماعی، منابع مالی مورد نیاز خود را از طریقی فراهم آورد که جنبه‌های اخلاقی و قانونی آن حفظ گردد. به عنوان مثال یک شرکت به منظور تامین منابع مالی خود به مراجع قانونی اعطاء کننده تسهیلات همانند بانک‌ها و موسسات مالی مراجعه نموده و با طی طرق قانونی اقدام به دریافت تسهیلات نماید تا هم بر مسئولیت اجتماعی خود اهتمام ورزیده و هم جنبه اخلاقیات را رعایت نماید. بنابراین رعایت ارزش‌ها و مسئولیت‌های اجتماعی باعث اثرگذاری بر تامین مالی از طریق بدهی می‌گردد. نتیجه به دست آمده در این مطالعه، یافته‌های حاصل از انجام مطالعات توسط روسا و همکاران^۱ (۲۰۱۷)، کیم و همکاران^۲ (۲۰۱۴) را مورد تایید قرار می‌دهد.

منابع:

- جامعی، رضا، نجفی، قاسم. (۱۳۹۸). بررسی رابطه بین افشای مسئولیت اجتماعی شرکت و حق الزحمه حسابرسی. دانش حسابداری مالی، ۶(۱)، ۱۳۷-۱۶۱.
- فروغی، داریوش، امیری، هادی، جوانمرد، مرضیه. (۱۳۹۷). تأثیر مسئولیت اجتماعی شرکت بر نگهداشت وجه نقد از طریق اثرهمزمان متغیرهای منتخب. پژوهش‌های حسابداری مالی، ۱۰(۱)، ۱۹-۳۶.
- محفوظی، غلامرضا، اکبری، محسن، قاسمی شمس، معصومه. (۱۳۹۶). بررسی تأثیر مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها بر حساسیت سرمایه گذاری به جریان نقدی. دانش سرمایه گذاری، ۶(۲۱)، ۴۱-۵۸.

^۱ . Rosa et al

^۲ . Kim and et al

مرادی، محمد، صالحی، اله کرم، رشیدی، فریده. (۱۳۹۷). بررسی رابطه مسئولیت اجتماعی شرکتی، هزینه های نمایندگی با حساسیت سرمایه گذاری به وجه نقد. چشم انداز حسابداری و مدیریت، (۴)۱، ۳۲-۴۷.

نوربخش، محسن؛ مهدی مشکى و مهران مرجانی ریک، ۱۳۹۶، بررسی ارتباط بین مسئولیت اجتماعی و سطح نگهداشت وجه نقد (شرکتی) در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، اولین همایش تحقیقات کاربردی در علوم اقتصاد، مدیریت و حسابداری، جیرفت. نیک کار، جواد، یوسفی، مریم. (۱۳۹۸). تاثیر شاخص های کمی مسئولیت اجتماعی شرکت بر نوسانات عملکرد مالی و اقتصادی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. پژوهش حسابداری، ۹(۱)، ۱۶۰-۱۸۰.

هاشمی تيله نوئی، مصطفی؛ جواد نیک کار و الهه ملک خدایی، ۱۳۹۷، تاثیر مسئولیت اجتماعی شرکت بر کارایی سرمایه گذاری در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، سومین کنفرانس بین المللی مدیریت، حسابداری و حسابرسی پویا، تهران، دانشگاه صالحان.

Ahmed, A. S., Rasmussen, S. J., & Tse, S. Y. (2008). Audit quality, alternative monitoring mechanisms, and cost of capital: An empirical analysis. *Alternative Monitoring Mechanisms, and Cost of Capital: An Empirical Analysis* (August 2008).

Arvidsson, S. (2011). Disclosure of non-financial information in the annual report: A management-team perspective. *Journal of Intellectual Capital*, 2, 277e300.

Bilbao-Terol, A., Arenas-Parra, M., Alvarez-Otero, S., & Cañal-Fernández, V. (2019). Integrating corporate social responsibility and financial performance. *Management Decision*.

Carcello, J. V., & Nagy, A. L. (2004). Client size, auditor specialization and fraudulent financial reporting. *Managerial Auditing Journal*, 19(5), 651-668.

Dagilienė, L. (2013). The influence of corporate social reporting to company's value in a developing economy. *Procedia Economics and Finance*, 5, 212-221.

Duchin, R. (2010). Cash holdings and corporate diversification. *The Journal of Finance*, 65(3), 955-992.

El Ghouli, S., Guedhami, O., Kwok, C. C., & Mishra, D. R. (2011). Does corporate social responsibility affect the cost of capital? *Journal of Banking & Finance*, 35(9), 2388-2406.

Ferns, B., Prakash S, S., (2012). Emerging trends in corporate social responsibility (CSR) reporting by large corporations: a comparative analysis of corporate CSR reports by Western European and North American corporations, The Fifth ISBEE World Congress. Warsaw, Poland.

Hou, T. C. T. (2019). The relationship between corporate social responsibility and sustainable financial performance: Firm-level evidence from Taiwan. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 26(1), 19-28.

Jiao, Y. (2010). Stakeholder welfare and firm value. *Journal of Banking & Finance*, 34(10), 2549-2561.

El Ghouli, S., Guedhami, O., Kwok, C. C., & Mishra, D. R. (2011). Does corporate social responsibility affect the cost of capital?. *Journal of Banking & Finance*, 35(9), 2388-2406.

Kim, K. H., Kim, M., & Qian, C. (2018). Effects of corporate social responsibility on corporate financial performance: A competitive-action perspective. *Journal of Management*, 44(3), 1097-1118.

Kim, Y., Li, H., & Li, S. (2014). Corporate social responsibility and stock price crash risk. *Journal of Banking & Finance*, 43, 1-13.

La Rosa, F., Liberatore, G., Mazzi, F., & Terzani, S. (2018). The impact of corporate social performance on the cost of debt and access to debt financing for listed European non-financial firms. *European Management Journal*, 36(4), 519-529.

Lins, K. V., Servaes, H., & Tamayo, A. (2017). Social capital, trust, and firm performance: The value of corporate social responsibility during the financial crisis. *The Journal of Finance*, 72(4), 1785-1824.

Mazumdar, S. C., & Sengupta, P. (2005). Disclosure and the loan spread on private debt. *Financial Analysts Journal*, 3, 83e95.

Niresh, J. A., & Silva, W. H. E. (2018). The Nexus between corporate social responsibility disclosure and financial performance: Evidence from the listed banks, finance and insurance companies in Sri Lanka. *Accounting and Finance Research*, 7(2), 65.

Park, J. C. 2011. The effect of SFAS 131 on the stock market's ability to predict industry-wide and firm-specific components of future earnings. *Accounting and Finance* 51: 575–607.

Platonova, E., Asutay, M., Dixon, R., & Mohammad, S. (2018). The impact of corporate social responsibility disclosure on financial performance: Evidence from the GCC Islamic banking sector. *Journal of Business Ethics*, 151(2), 451-471.

Prior, D., Surroca, J., & Tribó, J. A. (2008). Are socially responsible managers really ethical? Exploring the relationship between earnings management and corporate social responsibility. *Corporate Governance: An International Review*, 16(3), 160-177.

Saeidi, S. P., Sofian, S., Saeidi, P., Saeidi, S. P., Saeidi, S. A. (2015). How does corporate social responsibility contribute to firm financial performance? The mediating role of competitive advantage, reputation, and customer satisfaction. *Journal of Business Research*, 68 (2015), 341–350.

Verrecchia, R. E. (1983). Discretionary disclosure. *Journal of Accounting and Economics*, 1, 179e194.

Wang, Z. & Sarkis, J. (2017). Corporate social responsibility governance, outcomes, and financial Performance, *Journal of Cleaner Production*, 162, 1607-1616.

Weber, O., Scholz, R. W., & Michalik, G. (2010). Incorporating sustainability criteria into credit risk management. *Business Strategy and the Environment*, 1, 39e50.